

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
 Egész évre . . . 200 Lei
 Félévre . . . 100 Lei
 Negyedévre . . . 50 Lei

HIRDETÉNYEK DIJA:
 milliméter díjszabás szerint.

Nyitási közlemények sora:
 25 Lei.

GYERGYÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Regele Ferdinand-ut 34.
 (Sándory-ház.)

Kéziratokat csütörtök estig
 fogadunk el.

Telefon: 14.

Felelős szerkesztő: Dr. Sándory Mihály.

Megjelenik vasárnap reggel.

Kiadótulajdonos: Márk István.

Egyes szám ára 4 Lei

A II. iparos-kongresszus Csíkszeredában.

Több száz székely kisiparos tiltakozott Csíkszeredán a túrhetetlen és egzisztenciáért adórendszer, a betegsegélyzőpénztárak kiméretlensége és az iparostársadalmat sújtó kormánypolitika ellen.

Mintegy háromszáz székely kisiparos adott találkozót egymásnak vasárnap Csíkszeredán. Felemelő, de egyben megható látvány is volt ennek a néhány száz nagyrésztben ünneplő feketébe öltözött, a kenyérért napról-napra elkeresedett közelharcot folytató székely kisiparosnak az a komoly és lelkes megmozdulása, amelyet bátran mondhatunk zárandokutnak is, hiszen a legmostohább napi robotból szakítottak ki maguknak egy-két napot azzal a biztos tudattal, hogy a munka, amelyet el akarnak végezni, mai sorsukon alig segít, de családjuknak, gyermekeiknek jövődjét alapozzák meg vele. A négy székely vármegye iparosai találkoztak Csíkszeredán és ötödiknek a brassómezei székely kisiparosok is csatlakoztak hozzájuk, hogy kifejezésre juttassák szolidaritásukat a létérdekeikért súlyos harcot vívó székelyföldi iparossággal. A második székelyföldi iparosértekezlet volt ez, mert a tavalyi sepsiszentgyörgyi kongresszus mondta ki, hogy ezentúl évről-évre összejönnek a székely iparosok, hogy megbeszéljék közös bajaikat és a lehetőséghez mérten orvoslást keresnek azokra.

Délelőtt 10 órára tüzték ki a kongresszus kezdetét és nem a résztvevőkön, hanem a lehetetlen székelyföldi vasuti összeköttetésen és a székely vasuti közmondásos érkezési és indulási késéseken mult, hogy csak 11 órakor kezdhettek hozzá a tanácskozáshoz.

Minden székely megye képviseltette magát.

Csíkszereda ünnepi külsőt öltött erre a napra, hogy méltóképpen fogadja vendégeit. A csíkszeredai iparosok alkották természetesen zömét a kongresszus hallgatóságának, de tekintélyes számmal jöttek el a sepsiszentgyörgyi, marosvásárhelyi, brassói, székelykeresztúri, udvarhelyi iparosok kiküldöttei is.

Képek egy világfürdő életéből.

Irtá: dr. Ábrahám Ambrus budapesti egyetemi m. tanár.

Marienbad, július 21-én.

Marienbad rendkívül csinos, fenyvesekkel övezett völgykatlanban fekvő, óriási látogatottságnak örvendő gyógyfürdő. Fekvése csaknem olyan, mint Tusnádfürdőé, csak az a különbség, hogy Marienbad a legmodernebbül kiépített világfürdő, mely a technika összes vívmányának a felhasználásával a haladás minden kényelmével várja a mindennapi élet küzdelmeiben kifáradt s a munkában megváltott, pihenésre, gyógyulásra és üdülésre vágyódó emberiséget. Maga az immáron várossá nőtt fürdő elsőrangú üdülő, gyógyító és szórakozó hely. S mivel mind a három a legteljesebb mértékben áll a vendégek részére, nem csoda, hogy a vonatokat a kerek nagy világ minden részéből ezrével ontják ide nap nap után az előkelőbbnél előkelőbb fürdőző közönséget.

A vendégek legnagyobb része csakugyan gyógyulni jön. A fürdő gyógyköre, mondhatni, minden olyan betegség gyógyítására kiterjed, melyek egyes szervrendszerekből kiindulólág az egész emberi szervezet toxikus vagy más természetű megbetegedésére vezetnek. A rheumatizmus és bélbetegségek, mindenféle neurosis, érelmeszesedés, szívizombántalmak, vese, insuficienciák, zsíros elfajulások, nagyfokú elhízás, mind megtalálják itt a maguk ellenszerét a különböző természetes, más és más természetű sokat tartalmazó ásványvizekben. Elhárít

A buzabélyeg és az adók légiója ellen.

Dr. Balogh Lajos az iparosság adóügyi sérelmeit sorakoztatta fel. Kifogásolta, hogy éppen az utóbbi években, amikor a lakosság teherbíró képessége a minimumra csökkent, emelték hatványon, sőt kilencven százalékkal az adókat, a pénzügyi közegek pedig a behajtásnál nem lépnek fel azzal a méltányossággal, amely a mai helyzetben elvárható tőlük, sőt tubuzgóságuk sok esetben a számukra rendelkezésre álló kereteket is messzire elhagyja. Felemlítette a repülőbélyegek kötelezővé tételét, amely szintén erősen megnehezítette az életet, végül határozati javaslatot terjeszt elő, amelyben élesen kel ki a mai adórendszer ellen, általános adómérséklést követel és annak elrendelését, hogy az adóalap megállapítása ne függessen kizárólag a pénzügyi közegektől, hanem a városi hatóságok objektív adataira támaszkodjon.

Lurtz (Sepsiszentgyörgy) pékmester a bolettát helyettesítő buzabélyeg abszurditását fejtegeti. A buzabélyeg szerinte a pékipar teljes tönkretételét jelenti. Vincze László hozzáteszi, hogy a buzabélyeg 1500—2000 erdélyi pékiparos egzisztenciáját dönti romba. A kongresszus elhatározta, hogy az adóügyi sérelmekkel foglalkozó határozati javaslatba ezt a legfrissebb sérelmet is belefoglalják.

Bustya Béla (Marosvásárhely) az iparkamarai törvény módosításának kérdéséről és a cégbejegyzési törvényről tart nagy figyelemmel hallgatott előadást. Ki kell harcolni, hogy minden iparost vegyenek fel az iparkamarai választók névjegyzékébe és az egyszázalékos kamarai illetéket ezután a kamarák szedhessék.

A betegpénztárak elkobozott autonómiája.

Nagy János (Székelyudvarhely) a betegsegélyző pénztárak iparosellenes politikáját is-

merteti. Ez a szociális intézmény, amely még pár évvel ezelőtt több milliót kitevő, 1926-ban 170 millió lej többletet mutatott ki, tavaly már deficitről számolt be. Fel kell tenni a kérdést, mi ennek az oka?

Izgatott közbekiáltások: Elpanamázták!

Nagy János tiltakozik az ellen, hogy a betegsegélyzőjárulékokat 16 százalékkal felemeljék. Kifogásolja azt is, hogy a betegsegélyző gyógyszerárak csak olyan gyógyszereket szolgáltatnak ki, amelyek olcsók és ilyenformán legtöbb esetben hatástalanok. Mindezekről a sérelmekről határozati javaslatot terjeszt elő. Azt is hozzáfűzi, hogy a pénztári nyomtatványokat ki-sebbségi nyelveken is állítsák ki. Javasolja, hogy követeljék a pénztárak autonómiájának helyreállítását.

Ferenczi Pál (Székelyudvarhely) szintén a betegsegélyzőpénztárak kiméretlen eljárását teszi kritika tárgyává. Sok esetben még a szerszámokat is lefoglalják és ezzel lehetetlenné teszik, hogy az iparos kenyérkereső munkáját folytathassa.

Szövetkezeti kérdés.

Dánér Lajos (Brassó) a szövetkezeti eszme nagy fontosságára hívja fel a figyelmet. A gyáripar mindjobban előretör és ezzel szemben az iparosság csak úgy védekezhetik, ha szövetkezetbe tömörül és megkönnyíti a olcsóbbá teszi az anyagbeszerzést és elhelyező piacait is kiterjeszti. Nagy János hosszas felszólalásban szintén a szövetkezetek praktikus voltát fejtegeti.

Márton András (Sepsiszentgyörgy) az úgynevezett „remek“-készítést szeretné életbe léptetni.

Pluhár Gábor (Székelyudvarhely) a tanoncenevelésről tart szakyszerű, részleteiben sokszor megható előadást, Részegh Viktor ipartestületi titkár (Csíkszereda) pedig a kontáripár terjedésének kíván gátat vetni, mert az adókkal agyonterhelt iparosság helyzetét ez még súlyosabbá teszi.

sodás, bélesatorna megbetegedések és zavarok ellen a főleg glaubersót, de nagymennyiségű konyhasót is tartalmazó forrásvizeket, rheumatikus bajok s a kiválasztó szervrendszer betegségeinek a gyógyítására pedig a különböző mennyiségű szénsavat és sokféle só tartalmazó vizeket, fürdőket s iszapborogatásokat és pakolásokat rendelik az orvosok. Mindezeknek a gyógyító hatása csodálatos és már világszerte ismeretes.

A fürdőző vendégek legnagyobb része mindegyikből kiveszi a maga részét. Ernyedhetetlen szorgalommal issza a glaubersós vizet szedi a szénsavas fürdőket, melyek mint elsőrendű bőr és idegizgatók, igen kellemes utóhatásokat létesítenek. Igen tekintélyes számban vannak aztán olyanok is, akik a különböző kén és iszapkezelésektől várják ízületi bántalmaik megszűntét.

Mindezek az emberi szervezet életébe való mesterséges, de általános beavatkozások, amelyek majdnem mind az anyagesere meggyorsítására szolgálnak, együttesen idézik elő azokat a változásokat, amelyek néhány hét leforgása alatt az egész szervezet felfrissítésére s mozgékonyabbá, ruganyosabbá, üdőbbé való válására vezetnek, mert kiküszöbölik azokat a mérgező anyagokat is, amelyek a modern emberben a tunya, helyhez kötött, kényelmes élet következtében igen nagy mennyiségben termelődnek.

Nagyon érdekes és egyúttal nem a legkisebb élvezetek közé tartozik belenézni az életébe annak a hatalmas emberáradatnak,

amely itt hullámszik különösen reggel és este a gyógyforrások között elterülő nagy kiterjedésű sétátérre, dacára annak, hogy a márkakrízis igen sok német vendéget hívott vissza és tartott otthon s a hőmérő nap-nap mellett csak 12½ C. fokot mutat.

Az összes gyógyforrások gyönyörű görög fellegrátszerű oszlopépítmények alatt két helyre vannak koncentrálva, ahol a víz a legmodernebb balneológiai technika segítségével hidegen vagy melegen élvezhető.

Reggel már fél hét óra tájban kezd meg-elevenedni a nagy sétátér, melynek hatalmas egerfái, melyek valószínűleg abból a korból valók, amikor száz esztendővel ezelőtt itt még csak haszontalan mocsár volt és kőszá vizek szaladgáltak zabla nélkül, csudálkozva tekintgetnek a bámulatos nagy kulturára, amit a modern kor gyermeke rögtönzött melléjük. A sétátér szélén áll egyik teplai premontrei apátsági prépostnak a szobra, akit rendtársai állásától megfosztva, száműzetésbe küldtek, mikor korát megelőző zseniális szellemével felismerve a gyógyforrások nagy jelentőségét, a mai világfürdő alapját rakogatni kezdte. Sokszor megállok a szobor előtt. El-elnézegetem azt a finom metszésű arcot, azt a messzire látó okos szempárt s azt gondolom, milyen megnyugvás tölthetné meg a lelkét ennek az embernek, ha egy pillantást is vethetne arra a világgyöngyre, amiért neki megtört lélekkel, igazsága tudatában, száműzetésben kellett meghalnia.

A nagy kolonálén valóságos bábeli nyelv-

Iparosok a parlamentben.

Biró József, a kongresszus elnöke volt az utolsó előadó, aki a kisiparosok fokozott parlamenti érvényesülését szeretné elérni. Konstatálja ő is, hogy a kamarában csak egyetlen iparosképviselő van és az is csak a Magyar Párt jóvoltából. Az iparosoknak az a kötelességük, hogy a többi pártokat is igyekezzenek rászorítani arra, hogy az iparosérdekek szószólóit bevigyék a parlamentbe.

Ehhez a kérdéshez a bukaresti iparösszevetség két jelenlevő kiküldöttje, Diaconescu és Turec bukaresti iparosok is hozzászólnak, a maguk részéről is aktuálisnak tartják a kérdés felvetését.

Szabó Béni statisztikailag mutatja ki, hogy ha minden párt abban az arányban adna helyet az iparosoknak, mint a Magyar Párt, akkor háromszáznolevánhét képviselőből harminc iparosképviselő volna és erőteljesen védhetné meg a kisiparosok érdekeit.

Balázs Ferenc (Brassó) a kiskereskedők szolidaritásának kifejezésére talál lelkes

szavakat.

A napirend letárgyalása után Ferenczy Zsigmond dr. (Marosvásárhely) a mai hitelváltság súlyos kérdésére tért rá Dánér Lajos előadásával kapcsolatban.

Végül a jövő évi kongresszus helyére nézve határoztak. Székelyudvarhely a múlt évben bejelentette azt az igényét, hogy 1932-ben megrendezi a székely iparosok kongresszusát, de a székelykeresztúri iparosság arra való hivatkozással, hogy a keresztúri ipartestület a jövő évben ünnepi negyven éves fennállásának jubileumát, kérte, hogy a nagygyűlést ott tartsák meg. Gyarmathy Lajos székelyudvarhelyi ipartestületi elnök hozzájárul ahhoz, hogy teljesítsék a keresztúriak kérését, mire egyhangulag Székelykeresztúrt jelölték ki az 1932. évi székely iparoskongresszus színhelyévé. Biró József elnök zárószavaival véget ért a kongresszus, utána pedig mintegy kétszáz terítékes bankett volt, amelynek keretében lelkesen ünnepelték a kongresszus vendégeit, elsősorban Szabó Béni képviselőt. (K. U.)

Gyilkostói hírek.

Mult szombaton, vasárnap és hétfőn végre megtörtént a Gyilkostói propaganda-film felvétele. Ez alkalomból nemcsak városunkból, hanem az egész vármegye területéről, sőt Kolozsvárról, Aradról, Marosvásárhelyről, Temesvárról és Bukarestből is többen rándultak ki a tóhoz, hogy szemtanui legyenek a nagyszabású eseménynek.

Örömmel láttuk ez alkalommal, hogy Novák Béla tekintélyes városi polgártársunk nagyszabású fővenypart-fürdő építéséhez fogott. Az eszme kitűnő, csak az a kár, hogy nem kora tavasszal kezdtek hozzá. Az idő melegebbre fordulásával azonban úgy is jó üzletnek fog bizonyulni, hiszen vasárnap egész nap a tótól a szorosig rengeteg fürdőző embert láttunk.

Örvendtes esemény néhány újabb villának felépülése is. Még örvendesebb, hogy újabban mind többen fordulnak a Közbirtokos-

sághoz villatelkek átengedése tárgyában. Sőt úgy értesülünk, hogy egy temesvári érdekltség a közeljövőben nagyszabású terveket akar a Gyilkostónál megvalósítani.

A tulajdonos közbirtokosság jól tenné, ha a villatelkek adományozásánál már eleve kikötné, hogy a létesítendő villák olyan nagyságban és olyan stílusban épüljenek, hogy a pár esztendőn belül egész biztosan kiépülő Gyilkostói üdültelep keretei közé méltóan illeszkedhessenek bele.

Fontos és sürgős tennivaló továbbá, hogy a Gyilkostót minél előbb klimatikus gyógyhelynek minősítsük, hogy ezáltal megkapjuk az 50 százalékos vasuti kedvezményt is.

A mult vasárnap a Laurentzi autóbusz háromszor fordult, akkora forgalom volt.

Erdemes volna tehát legalább vasár- és ünnepnapokon rendszeres autóbusz járatot létesíteni.

Az elmúlt hét eseményei.

Belföld.

A színajai esküvő sok külföldi vendégnek és az ország előkelőségeinek részvételével fényes pompával s a Hohenzollern és Habsburg családok ősi ceremóniájának a betartásával zajlott le. Ileana királyi hercegnőt vezette oltárhoz Antal főherceg, a Habsburgok Ausztriából az

olasz Toscanaba költözött családjának sarja. A polgári esküvőt a Pelişor-kastélyban tartották meg, az egyházi esküvő a kastély halljában felállított diszes oltár előtt volt. Esküvő után ünnepi diszebed volt, amelyre a külföldi előkelőségek, a kormány tagjai s az ország néhány legnagyobb méltósága voltak hivatalosak. Délután három órakor Habsburg Antal főherceg feleségével Törösvárra utazott, ahol néhány napot

zavar. Mindenféle nyelveken kívánnak jöreggelt a gyógyforrások köré gyülekező emberek. Mind-egyik kezében egy pohár, a pohárban hajlott üveges s ezzel szűrőszigetlik a pohárban levő természetes gyógyvizet. Pont hét órakor megszólal a fürdőzők szórakoztatására szolgáló hatalmas zenekar s elsőnek mindennap imát játszik. A tömeg levett kalappal hallgatja végig, mindenki tágra nyílt nagy szemekkel néz valahová messze... ajkai imát mormolnak s arcáról lerí az áhítat. A zene elhallgat, a tömeg megindul s végeláthatatlan sorokban hullámszik a sétátér másik vége felé. Mennek, csak mennek szüntelenül, mintha soha meg nem akarnának állni.

Ahogy nézegetem ezt az öntudatlanul, szinte ösztönösen tovaömpölgő szűrősziget emberáradatot, mindig a bucsujáró pille hernyói jutnak eszembe. Ezek a hernyók is mielőtt bebábozódnának, négyes sorokba rendeződve megindulnak s hét napig szüntelenül mennek, hogy miért, arra felelni nem tudunk.

Ez a hatalmas hullámszó embertömeg egészen szép látványnak mondható, azonban, ha tekintetünket az egyesekre szegezzük, igen sok furcsaságot látunk. Ami a világon formátlan, saját divatjából kiment, elhagyódott, elszírosodott ember van, az mind itt tapod, dölgög kezében a pohárral, mert azt hiszi, hogy ha két-három hétre otthagytá kényelmes, tunya életét, könnyed szerrel aggathatja le magáról a jólét áldásai között felszedett hájrégeket. Párok

őgyelegnek egymás mellett végig a sétányon, kik mindannyian jóval felül vannak a száz kilón s ez még nem is annyira borzalmas látvány, de amikor azt látja az ember, hogy egy hájasztagnó mellett szomorúan lépked egy egészen szilfid termetű férfi, vagy hogy egy karcsu termetű hölgy egy zsirbödön mellé simul, erre aztán önként elmosolyodik vagy mélységes részvétet érez. Csakugyan a görög bölcse „disiecta membra”-ira kell gondolnom, mikor ezt a borzalmas természetellenes szabálytalanságot látom. Akinek tanítása szerint úgy keletkezett az ember, hogy a különböző testrészek, melyek mind külön, egymástól távol heverték, megindultak s egymásra találtak s ha nem az egymáshoz harmonikusan illők találkoztak össze, formátlan emberek jöttek létre. S ezek mind mennek, totyognak napszámra, mert fogyni akarnak.

A napokban hallottam, hogy van a fogyni akarók között egy férfi, aki kétszáz kilón jóval felül van s annyira kővér, hogy menni sem tud, vonatra felszállni képtelen s külön az ő számára berendezett marhaszállító kocsiban érkezett.

A sétátér mentén mérlegek vannak s milyen nagy a boldogság, mikor egy-egy szálmás deliquens pár nap múlva azt látja, hogy néhány dekával megfogyatkozott. A legelső kérdés, amit az ismeretség első percében egymáshoz szoktak intézni az emberek: Haben Sie etwas abgenommen? — fogyott már valamit?

A kérdés elől én sem menekülhettem, de mindig azt válaszoltam, különösen a harmadik

töltenek. Azután elutaznak külföldre s Budapest, Bécs, London, Sigmaringen állomások után Münchenben fognak megtelepedni, abban a kastélyban, melyet a Hohenzollern-ház adott az ifjú főhercegnőnek.

A király öfelsége Maniu Gyula volt miniszterelnököt hosszabb ideig tartó kihallgatáson fogadta. Politikai körökben a kihallgatáshoz messzemenő következtetéseket fűznek, sőt Scrutator az Adeverulban a belpolitikai helyzettel foglalkozva, nagy jelentőséget tulajdonít a közeljövőben kezdődő királyi audienciáknak, amelyekkel ugyátszik újból megkísérelnék a pártközi kormány létrehozását.

A pénzügyminiszter válaszott Gyárfás Elemér szenátor interpellációjára, melyet lapunk mult számában közöltünk. A szenátus elnöksége Gyárfás Elemér szenátorral hivatalos levélben közölte a pénzügyminiszternek az interpellációra adott írásbeli válaszát. A miniszter válaszában azt mondja, hogy a gyanus bizottság leleplezésére megtette az intézkedéseket. Az ügyészség utasítást kapott a bűnvádi eljárás megindítására. „Elégedetlen nyugdíjasok bizottsága” néven ugyanis minden valószínűség szerint szélahamosok dolgoznak.

Iorga a magyar szomszédságról. A Manchester Guardian angol világlap Iorga-intervjút közöl. A román miniszterelnök a következő nyilatkozatot tette az angol lap munkatársa előtt: Románia külpolitikai orientációja nem lehet más, mint a szomszédállamokkal való jóviszony megteremtése. Annak ellenére, hogy a magyarok még most is a békeszerződések revíziójának gondolatával foglalkoznak, mégis sikerült barátságos kapcsolatot teremteni a két állam között.

A román-magyar kereskedelmi tárgyalások befejezésükhöz közelednek, miután az összes kérdésekben létrejött a megegyezés és csak a romániai exportállatszállítmányoknak Magyarországon keresztül történő tranzitálása, rendezésének kérdése vár megoldásra.

Négy vonat ellen követtek el merényletet egy napon a regátban. A Predeal-Bukarest-Ploesti vasútvonalon Buda állomás közelében egy tehervonat ellen követtek el merényletet, bombát helyezve el a sinek között. A mozdony megrongálódott, de sem a vonatban, sem a személyzetben kár nem történt. A Iasi melletti Ciurea állomás közelében egy másik hasonló merénylet történt ugyancsak egy tehervonat ellen. A bomba itt sem tett nagyobb kárt, a pályatest azonban 100 méter hosszúságban megrongálódott. Egy harmadik merényletről a besszarábiai Romancanti állomásról adtak hírt, ahol ismeretlen tettesek a 712. sz. személyvo-

hét táján: ja, mein Geld, das hat abgenommen — igen, a pénzem... mert Marienbadban ebben a tekintetben lefogyni, mondhatom, nem tartozik a legnehezebb problémák közé.

A források s a sétátér mellett izléses formájú, üde park terület, melyet gyönyörű palotasorok vesznek körül, melyekben a legnagyobb kényelem s a legpazarabb pompa és szórakozási alkalom várja a sétáról megtérő vendégeket. Ezekben minden megvan, amire a legkényesebb izlés csak vágyakozhatik.

A fürdő körül beláthatatlan kiterjedésű, pompásan gondozott fenyvesek húzódnak, melyekben a legkitűnőbb utak vezetnek az erdő legszebb s legmagasabb pontjain megépített kávéházakhoz és éttermekhez. Mindezek a kényelmes és pompás helyek természetesen mind autóval is megközelíthetők. Ha szép idő van, ami erre felé mostanában még elvétve sem akad, hangoz az erdő. Totyog, csoszog benne a gazdagság és a fény. Csak itt-ott látszik egy-egy fordulónál, hogy itt is van szegénység, de annak a fák alá kell bujni. Ott a fenyőfák alatt szédegeti össze a maga fenyőfacsutkáit s huzogatja haza gyalogszekerén s ha nem bírja maga a szekeret, a kuttyáját fogja maga mellé.

Az esték hangosak, a kávéházak, mulatók tele táncolókkal. Szól a Jazz-muzsika, a párok szorgalmasan lejtenek, de hát ezt nem is csodálom, mert a tánc, minden más egyébtől eltekintve, arra is jó, hogy az ember fogyjon, s itt ez a fő...

natot a sinekre helyezett sindarabba ki akarták siklasztani, nagyobb kárt azonban nem okoztak. A dobrudzsai Noua Sulița és Poenița állomások között is ki akarták siklasztani az egyik személyvonatot, de a pályáér megakadályozta a tett végrehajtását. Ugyanaznap a merényleteken kívül egy vasuti szerencsétlenség is történt. Hibás váltóállítás miatt Kiskapus és Nagyszeben között egy tehervonat kisiklott. A vonat 14 kocsija összetört, két fékező súlyosan megsebesült. A sorozatos vasuti merényletek elkövetésével a kommunistákat gyanúsítják. A sziguranca ezernél több embert tartóztatott le, akiket az augusztus elsejei vörösnap előkészítésével vádolnak. A sziguranca és a CFR állandó permanenciában folytatják a vizsgálatot a vasuti merényletek ügyében. A sineket állandó őrző-
ratok őrzik és szigorú felügyelet alá vették a raktárakat is.

A kenyérbélyegek használata július 24-én életbelépett, de a buzaárak nem emelkedtek, a kenyérbélyegek a sütőipart tönkreteszik, a gazdaközönség most is a lenyomott 300 lej körüli áron kénytelen buzáját elveszteszteni. Az exportőrök nyernek mázsánként 100 lejt, de ebből a nyereségből a gazdaközönség egy banit sem lát. Mirevaló akkor a kenyérbélyeg? Csak arra, hogy a kenyeret megdrágítsák, ami sok helyen már meg is történt és ezzel a legszegényebb osztálynak súlyosbították amúgy is már-már elviselhetetlen helyzetét.

Külföld.

A londoni konferencia után Macdonald és Henderson berlini látogatásuk folyamán a kancellári hivatalban kétórás politikai eszmecsere folytattak Brüninggel és Curtiussal, amelynek keretében folytatták a két német államférfi angliai látogatása alkalmával Chequersben megkezdett tanácskozásokat. Hindenburg elnök nagy diplomáciai parádé közepette kihallgatáson fogadta az angol miniszterelnököt és a külügyminisztert. Utána az angol államférfiak a Hotel Kaiserhofban fogadták a sajtó képviselőit és hangoztatták az újságírók előtt, hogy mostani

berlini utazásuk is annak a bizonyítéka, hogy az angol kormány teljes bizalommal van Németország gazdasági életének jövője iránt.

Magyarország hétmillió font sterlinges kölcsönt kapott. A francia pénzüzetek ebből a kölcsönből két és fél millió font folyósítását vállaltak, további három-négy millió fontot szintén Franciaország, illetve a tekintélyes francia pénzüzetek közreműködésével a többi országok vezető bankjai, egy millió fontot pedig magyar pénzüzetek fognak folyósítani. A sikeres kölcsönkötéstől Magyarország gazdasági és pénzügyi életének lényeges megkönnyebbülése várható, a hangulat optimisztikus és így komolyan lehet remélni, hogy a kölcsöntranzakció végleges befejezése után megszüntethetők lesznek azok az átmeneti pénzügyi korlátozások, melyeket óvatosságból átmeneti jelleggel foganatosítottak.

A magyar óceánrepülőkkal az egész világ sajtója kimerítően foglalkozott. A Times és Newyork Herald hasáboakat szenteltek a magyar óceánrepülőknél. Arcképüket is hozzák és kiemelik a harmas rekord nemzetközi célját. Egyben ismertetik a trianoni szerződést.

A német-francia közeledés, illetve együttműködés tekintetében eddig számos terv merült fel. Ezek között igen érdekes egy francia vezető folyóiratnak, a Philip Lamsur szerkesztésében megjelenő Plan-nak elképzelése. Ez a folyóirat röpir formájában külön kiadást terjeszt Párisban, mely szerint nem jelszavakra van szükség, hanem határozott gazdasági és politikai intézkedésekre. A Plan azt ajánlja, hogy Franciaország és Németország között tényleges föderációt építsenek ki a következő alapon: 1. Vámunió Franciaország és Németország között. 2. Politikai unió a két ország között, mely a két ország teljes föderációjában nyilvánulna meg és amelynek kiegészítője lenne a haladéktalan és teljes katonai leszerelés. 3. Pénzügyi egység, vagyis közös valuta, amelyet a Francia Bank és a Német Birodalmi Bank közös aranykészletével biztosítanának.

Ellopták a ditrói adóhivatal pénzét.

Mult vasárnap délelőtt Pertu ditrói adóhivatali főnök jelentést tett a községi jegyzőnek, hogy amikor reggel az adóhivatal Wertheimszékényét ki akarta nyitni, annak zárjából egy gyufaszál esett ki és így valószínűleg baj van vele. Hivatalos asszisztenciával nyitották fel ezután a pénztárt, amelyben pénz nem volt. Pertu állítása szerint a hiány, amelyet a megejtett vizsgálat csakhamar igazolt, háromszázhuszezer lej körül lehet.

A csendőrségnek nem volt nehéz dolga, egész éjjel az adóhivatal közvetlen közelében szolgálatot teljesítő rendőr nem látott, nem hallott semmit, tüzoltók is ott őrködtek, azok sem lettek figyelmesek semmiféle zajra, ajtókon, ablakon, kasszán semmi betörésnyom — ki lehet más a tettes, mint maga a feljelentő főnök ur. A csendőrség öt ez alapos gyanúkok alapján rögtön letartóztatta.

A bevezetett vizsgálat sokáig nem járt eredménnyel, mert Pertu ur állhatatosan tagadott, később azonban mintha belátta volna, hogy ez nem vezet célra, mert a lopás elkövetését beismerte. Ugy látszik, büntetésait akarja még menteni, mert a pénz hollétéről a legkülönbözőbb és legvalószínűtlenebb hazugságokkal

traktálja még ma is az ügyészséget. A teljes igazság kiderüléséig azonban már nem sok idő van hátra.

Megjegyezni valónak tartjuk, hogy ez év januárjában a ditrói adóhivatal főnöke még Medve József volt, míg Pertu ur adóvégrehajtói minőségben tevékenykedett. Kicsi lévén az állása, addig fészkelődött, amíg sikerült felsőbb hatóságainál Medve Józsefet kiintrikálni. Egyik napról a másikra, végkielégítés, nyugdíj nélkül bocsájtották volt el a derék tisztviselőt és helyette siettek az állásba beültetni a kitűnő Pertu urat, aki ime, megmutatta, hogy felettesei bizalmára mennyire méltó volt.

A lopás kiderülése után a pénzügyigazgató, Pertu árulkodásainak alaptalan voltát belátva, Medve Józsefnek a legteljesebb elégtételt szolgáltatva és megkérdezte, hajlandó-e a ditrói adóhivatal vezetését a régi jogokkal újra átvenni?

A pénzügyigazgató szép ajánlatára Medve ezideig nem válaszolt, azonban valószínűnek tartjuk, hogy a derék, szorgalmas tisztviselő engedni fog a felsőbb helyről jövő kívánságnak s az érdekelt közönség öröme és meglepedésére hivatalát, melynek otthagytására kényszerítették volt, újra átveszi.

Tovább hullámszik a Harghita-ügy.

A csikszeredai Harghita-bank bukása kezd országos méretű botrányra kifejlődni. A vagyoniok védelmében végsőkig elkeseredett betétesek és részvényesek a bank vezetőinek a legszélsőségesebb jeleneteket rendezik, különösen, amióta köztudomásra jutott, milyen hallatlan könnyelműséggel és a büntető törvénykönyv rendelkezéseinek legteljesebb semmibevevésével pocskolták és lopták el az intézet hitelezőinek a vagyonát.

A bank jelentékeny értéket képviselő szék-
házát megvásárolta dr. Alexandru Vasu volt

prefektus, a bank elnökének felesége, egymillió négyszázezer lejért, részletfizetésre, úgy, hogy évente fizet a banknak száznegyvenezer lejt. Ezzel szemben a bank, amely továbbra is saját házában maradt, Vasunak oly hatalmas házbért fizetett, hogy a ház tíz év alatt minden komoly ellenszolgáltatás nélkül a Vasuné tulajdonába ment volna át. A házvásárlás ilyen módon ajándékozási szerződés jellegét öltötte magára.

A gyergyói prefektusos részvényjegyzéseken kívül Csikban is a legszemérmetlenebb mó-

don erőltette a Harghita értéktelen részvényeit az emberekre. Kölcsönöket csak úgy engedélyezett, ha a kölcsönkérő a kölcsönösszegeből bizonyos számú részvényt jegyzett és beleegyezett, hogy annak ellenértékét a felvett összegből mindjárt levonják.

A botrányorozat legújabbban utcai skandalummal is bővült, amennyiben Comanieiu bankigazgató és fia megtámadtak egy bukaresti újságíró, aki a fővárosi lapokat a Harghita üzelméről informálta s meg akarták verni. A gyorsan összeverődő közönség szabadította ki az újságíró, a feldühödött bankigazgató és családja kezéből.

Vasu Alexandru és társasága igen rossz néven veszik Dinu Stolojan vármegyei prefektustól, hogy piszkos üzleteik eltakargatásában nem hajlandó segítségükre lenni, sőt a Vasu elleni bűnvádi feljelentés sürgős beadását ön-maga szorgalmazta.

A bank ellen benyújtott esődkérést jul. 30-án visszavonták, de ez a bank helyzetén semmit sem javít.

Szinészek Gyergyóban.

Hevessy Miklós színigazgató társulata a legteljesebb siker jegyében a héten folytatta előadásait.

Pénteken „Fruska“ c. nagyszerű vigjáték került színre elsőrangú szereposztásban. Krisán Karola a címszerepben felülmuta önmagát. Igazi fruska volt. Vékony Ilona és Palucz Vilma nagyszerűek. Légrádi elsőrang. Putnik prózában is megállja a helyét.

Szombaton Az első tavasz c. operettet játszották. Az előadásnak az nyújtott külön érdekességet, hogy Lukács Edét, kedves és régi ismerősünket viszontláthattuk. Az előadásnak nagy sikere volt. A főérdem ezen az estén Szabó Icaé, Krisán Karoláé, Lukácsé, Putniké és Hevessyé volt. De a többi szereplők is megállták helyüket.

Vasárnap este a gyönyörű zenéjű Varázskeringő került színre.

Hétfőn este a szintársulat Szárhegyen tartott előadást óriási sikerrel.

Kedden Egy lány, ki mer c. vigjátékot mutatták be. Krisán Karola mint mindig, úgy most is kitűnően megállta a helyét. Partnerével, Hevessy igazgatóval valósággal brillíroztak. Vékony Ilona és Palucz Vilma kiválóak voltak. Mihályi groteszk alakítása hozzájárult a darab sikeréhez.

Szerdán az Alvinczi huszárok, Eisemann Mihálynak, a népszerű zeneszerzőnek az operettje került színre végre egy telt ház előtt. Az előadás meg is érdemelte a telt házat. Nagyszerű este volt.

Az előadás keretében mutatkozott be Tóth Boriska, a nagyváradi színház énekes primadonnája. Elsőrangú énekhangja és tudása, továbbá rutinos játéka nagy színpadokra predesztinálja. Óriási sikere volt. Lukács Kis Miska szerepében valósággal frappírozta a közönséget. Krisán Karola ennivaló volt. Putnik elsőrangú bonvivant. Mihályi és Légrády a komikusok között első. Palucz Vilma és a többi szereplők járultak hozzá az est sikeréhez.

Csütörtökön Lámpalázt játszották színészeink megérdemelt siker jegyében.

Pénteken Victoria került színre másodszor.

A társulat hivatása magaslatán áll és megérdemelné, hogy a közönség fokozottabb mértékben támogassa őket.

18 collos

Kappel — Chemnitz gyártmányu teljesen üzemképes

GATTER

nagyon előnyös feltételek mellett, esetleg gömbfa, vagy deszka ellenében is

eladó.

Székely & Margittai, Gyergyószárhegy.

HIREK.

*Mezőn jártam;
Tiszta, kristályos vízben fürödtem;
Szegény ember kenyerét faltam*

Bent a város levegőjén lelkemet sem tudom teljesen kielégültnek érezni. Valamiképpen lelkemben, véremben van a mező, az erdő szeretete. Ki a szabadba; föl a magasba: a hegy-csucsra. A magasságok felé. Itt jobban kiteljesül a lelkem. Közelebb állok Istenemhez. A lélek magasságokért van teremtve. „Föl, fölfelé!” — ez a jelszava. A föld — épp ebből a motívumból kiindulva — nem, nem lehet a mi igazi otthonunk. Ott fent a magasságoknál ott oly jó, oly nemesítő, mintha az Ég egyesülne a földdel, a por —, hamuemberrel... A város zaja elhagyott. Inkább így: én hagytam el azt! Elhagytam, hogy lelkem kissé kipihenessen: a Magasságok lábainál. Lelkem belemerül a Végtelen szemléletbe s oly jól érzi magát utitársam is... (?)... testem!

A lélek épsége: a test épsége. Ezért szükségem volt a kristályvízre, mely úgy vonz, úgy csalogat magához. A víz: a lélek tisztulása — újjászületés nagy szimbóluma. Udítóleg hat testre, lélekre... Láttam szürke emberlelket is: a proletárt, amint gyűjtötte az új, nyári sarkadást: a frissen lekaszált virágokat, fűszálakat. S megszántak engem — „urfit” — s az ép most kibontott tarisznyájukhoz szívesen láttak... Igyekeztem meggyőzni őket előítéletük hamisságáról. Velük együtt ettem a mádlárlatta verejtékeeredményből; közlekenyen, leereszkedően elbeszélgettem velük. Szóba került sok minden; székely probléma. Eredmény: Dicsértessék az Úr Jézus Krisztus. Előítélet, mint a kiábrándult illúzió foszlott szét... Nép lélek, magyar lélek, te érted kell munkálkodnom: a te fenkölt lelkedben a sok előítélet, helytelen érzést eloszlatnom!...

— **Halálozás.** Egy szorgalmas, magyarságért és községéért mindig áldozni kész férfi hunyta le örökre szemeit. Császár István vendéglős, a ditrói Ipartestület sok éven át érdekes elnöke halt meg Ditróban, 69 éves korában. Az elhunyt nagy tevékenységet fejtett ki a ditrói iparostársadalom életében, de kivette részét községének minden mozzanatában is. Mikor az egyházi főhatóság megszüntette a ditrói róm. kath. főgimnáziumot, az elhunyt nem nyugodott, míg a községének kulturáját szolgáló intézet további fennállását nem biztosította. Temetése a közönség osztatlan részvéte mellett ment végbe.

— **Nagyszabású lampionos estélyt** rendez augusztus hó 9-én, kedvezőtlen idő esetén 16-án műsorral és tánccal egybekötve a gyergyószentmiklósi Ipartestület Kulturosztálya és a Róm. Kath. Legényegylet az Ipartestület kerthelyiségében. A magyar kulturát szolgáló két alakulat eddigi működésével rászolgált a közönség legszélesebb körű támogatására és hisszük, hogy ez az estélyük is sikerülni fog. A kerti multság kezdete délután 4 órakor, a műsor kezdete este 9 órakor. A beléptidij a nyomott gazdasági viszonyoknak megfelelően igen mérsékelt, személyenként 30 lejben van megállapítva. Az estély műsorát jövő számunkban fogjuk közölni.

— **A sófalvi tüzkárosultakért.** Szárhegy intelligens ifjúsága elhatározta, hogy folyó hó 15-én, Nagyboldogasszony napján este bált rendez Szárhegyen a Közbirtokossági Székház nagytermében, melynek tiszta jövedelméből 50 százalékat a felsősófalvi tüzkárosultak javára ad. Nemes és szép dolog azokon a szerencsétlenségen segíteni, kik saját hibájukon kívül lettek földönfutókká. Hiszük, hogy a közönség nem zárkózik el a szép és nemes gondolat elől és megjelenésével támogatni fogja azt az akciót, melyet a szárhegyi ifjúság beindított a tüzkárosultak fölsegélyezéséért.

— **Életbeléptek a kenyérbélyegek.** Ismét bélyeg. Julius 24-től életbeléptették a kenyérbélyeget. A pékeknek az általuk sült kenyerekre a következő bélyegeket kell ragasztaniok: 70 dekától 1 kgr. fehér kenyérre 1 lej, 25 dekától 50 dekásveknire 1 lej, 70 dekától 1 kgr.-ig

egységes kenyérre 1 lej, 20 dg.-gramtól 50 dekás rozskenyérre 50 bani és 50 dekás barna kenyérre 50 bani. Nehezebb kenyerekre a fenti bélyegek többszöröse teendő annyiszor, ahányszor azok súlya a minimális 20—25 vagy 70 dekát meghaladja. A kiflik, zsemlyék után a sütők ezt az adót havi átalány összegben kötelesek fizetni és pedig a forgalmazott mennyiség után kg.-ként 3 lejes alapon. A kenyérbélyegek a pékek által alkalmazandók, ami egyet jelent azzal, hogy teljesen megnyomorították a pékipart.

— **Értesítés.** A Csikmegyei Gazdasági Egyesület vezetősége értesíti a gazdaköröket és az érdeklődő gazdaközönséget, hogy irodahelyiségét a vármegyeház 27. számú szobájában rendezte be. Hivatalos órákat tart hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 9—12 óra között, amely időben a gazdaközönség rendelkezésére áll s bármilyen ügyes-bajos dolgaiban készséggel eljár és utbaigazitással szolgál.

— **Új ércpénzek.** Az új 20 és 10 lejes ércpénzek már forgalomba kerültek. A 20 lejes 17 mm. átmérőjű, 7,5 gram súlyú, a 10 lejes 23 mm. átmérőjű 5 gram súlyú. A 20 lejeseken egyik felől II. Károly király arcképe, másik oldalon négy órás asszony, a tizlejeseken pedig II. Károly király arcképe, illetve egy sas, csőrében keresztrel látható.

— **Tanítójelöltek figyelmébe.** A főhatóság a csikszeredai róm. kath. tanítóképzőt Kézdivásárhelyre helyezte át. Az 1931—32. tanévben ett kezd meg működését. Felvétel iránti kéréseket az intézet igazgatóságához Csikszeredába vagy Kézdivásárhelyre kell benyújtani.

Igazgatóság.

— **A Csodabár Gyergyószentmiklóson.** Szombaton, aug. 1-én fél 9 órakor színre kerül a „Csodabár” szenzációs revüoperett újdonság jazz-zenekarral. Az előadás főszereplője a közönség. Minden jegy egyúttal sorsjegy is. Értékes nyereménytárgyak. Bar italok felszolgálása. Ingyen feketekávé felszolgálás. Táncverseny.

Vasárnap délután félhétárakkal az „Alvinczi huszárok”.

— **Zsebmetsző tennisz bajnok.** Az „Universul” feltűnő közleménye, hogy Lupu Györgyöt, Románia többszörös tenniszbajnokát a bukaresti tennisz-klubban a ruhatár kabátzsebeinek rendszeres fosztogatásán csípték meg. Lupu a külügyminisztérium egyik központi osztályában beosztott konzul. Felfüggesztették állásából és fegyelmi vizsgálat alá helyezték.

* **A székelyudvarhelyi róm. kath. fiunevelőintézet az 1931—32. tanévben bennlakásra felvesz** jóváseletű növendékeket. Tanévi ellátási díj 7500 lej készpénzben. A szolid ellátási díj és gondos felügyelet mellett előnye a fiunevelőnek városunk klimatikus fekvése a Hargita hegy lábánál. Székelyudvarhely fürdővátos is lévén, a gyermekeiket kísérő szülők a féláru utazás kedvezményét igénybe vehetik.

A fiunevelő intézet kapcsolatos a majdnem negyedfél százados multra visszatekintő magyar tannyelvű, nyilvánossági joggal bíró székelyudvarhelyi róm. kath. liceummal (főgimnázium).

A fiunevelő intézetről prospektus, a liceumról (főgimnáziumról) tájékoztató kapható a kiadóban.

* **A „Széplaki Takarékpénztár R. T.”** Gheorgheni-i központtal minden bel- és külföldi sorsjegy és nyereménykötvények húzásának ellenőrzésére nyilvántartási osztályt létesített.

Kötvények sorsának állandó figyelemmel kísérése felek részére elkerülhetetlenül szükséges, mert legtöbbször a fél még azt sem tudja, hogy a megvett értékek húzásai hol és mikor történnek.

Megkeresések válaszbélyeg ellenében Lázár Ignác Gheorgheni címezendők. 3—3

* **Munkaszerető régi tisztviselő, könyvelő** levelező, különösen faszakmában jártas ügybelső, mint külső munkálatoknál elhelyezkedést keres. Megkeresések „Szerény igények” alatt a kiadóba kéretnek. 7

* **Keresek egy használt, de jó állapotban** levő szénaprést. Vajda, Primăria Gheorgheni. 2—1

KÖZGAZDASÁG.

Kik szerepelnek

a marosvásárhelyi gazdanapokon?

Az Erdélyi Gazdasági Egylet a Marosmegyei Földmíves szövetséggel karöltve Marosvásárhelyen szeptember hó 3—6. napjain mezőgazdasági, ipari és kisállatkiállítást rendez.

A szeptember 3—6-i gazdanapokat gazdag és változatos program fogja tanulságossá és élvezetessé tenni.

A kiállítás megnyitásának napján a Marosmegyei Földmíves Szövetség diszkozyulést tart Mikó László elnöke alatt, amelyen Székács Elemér, a híres Székács-fele buza nemesítője és kitenyészítője, dr. Konopi Kálmán, Románia első buzanemesítője előadást tartanak.

A diszkozyulésen a marosvásárhelyi gazdaköri dalárda, a kiállítás megnyitását pedig a radnótfái kigazda fuvós zenekara szerepel.

A háziipari szakértekezleten előadást tartanak gróf Bethlen Mária (Torda), Mikó Lőrincné (Kolozsvár), Kónya Gyuláné (Magyarvaskő), Szász Mártonné (Szászrégen), Gyallay Domokosné (Kolozsvár), Kovács Dezsőné (Kolozsvár).

Szakelőadásokat tartanak: dr. gróf Bethlen László, az EGE alelnöke, Szász Ferenc (pusztakamarási) volt gazdasági akadémiai tanár, dr. Harmath János, a Hangya Központ igazgatója (Nagyenyed), Csizsár Lajos építész (Marosvásárhely), dr. Ferenczy Zsigmond ügyvéd (Marosvásárhely), Bürger Dezső gyáros (Marosvásárhely), dr. Péter Béla ny. gazdasági akadémiai igazgató (Kolozsvár), Sándor Béla a Minerva Biztosító R. T. vezérigazgatója (Kolozsvár), Zala Miklós, az OBT tagja (Budapest), Györbiró Géza (Szentkatolna), Engly Vilmos erdész (Palotailva), Abos József, özv. Bodor Ákosné (Rákosszentmihály), Schöppner Sámuel ny. szőlészeti és borászati felügyelő (Sövényfalva), Gál Elek ny. szőlészeti és borászati felügyelő (Marosvásárhely), és még mások.

A kiállítás tartama alatt talajmívelő gépbemutató, gazdasági tárgyú tudományos filmelőadások, falusi gazdaköri hangverseny és sportünnepély, galamblovó, kotorékverseny, uri és kigazda fogatverseny, stb. lesz, ezenkívül a Marosmegyei Mezőgazdasági Kamara is állatdíjazást rendez a kiállítás ünnepélyes megnyitásának napján Marosvásárhelyen, Román János elnök vezetése mellett.

SPORT.

A magyar vízpolócsapat 5:1 arányú óriási győzelmet aratott a világhírű francia csapaton.

Szepes Béla a berlini nemzetközi versenyen 61:33 méteres kitűnő dobással győzött a gerelyvetésben.

A magyar gyorsuszo staféta 4-szer 200 méteren 9 perc 32 másodperc kitűnő idővel és egy egész uszodahosszal győzte le a francia csapatot.

A Gy. S. E. ifjúsági csapata Kolozsvárra utazott, hogy a KAC ifjúsági kupa-versenyén induljon. A start kitűnően sikerült, amennyiben a nagyváradi csapatot 4:0 arányban győzte le. Másnap a kolozsvári Haggiborral került szembe s 4:3 arányú győzelmével biztosította magának a döntőbejutást. Itt a kolozsvári AC csapata az ellenfele s e sorok írásakor 2:2 a verseny állása, úgy hogy teljesen nyílt a küzdelem. Reméljük, hogy a legközelebbi távirat már győzelmükről számol be.

A legjobb magyar és német könyveket olvashatja, ha beiratkozik

Vajda Bözsi kölcsönkönyvtárába

(Str. Reg. Ferdinand 14.) Telefon: 11.

Állandóan új könyvek. Kedvező feltételek.

Nyitva: mindennap d. e. 11-től d. u. 5-ig.